

'24

13
12

KUNSTHAL
MECHELEN

02
03

'25

THE
LAST
PLACE
THEY
THOUGHT
OF

DE GARAGE
ONDER-DEN-TOREN 12
2800 MECHELEN

THE LAST PLACE THEY THOUGHT OF

“The Last Place They Thought Of” onderzoekt de begrippen territorium en ruimte vanuit een zwart en vrouwelijk of non-binair perspectief. Het brengt een uitgebreide selectie werken uit verschillende disciplines en delen van de wereld. De titel is een referentie naar een hoofdstuk uit het essay van Kathrine McKittrick. Zij nodigt ons uit om na te denken over het potentieel van een Black concept van geografie, als alternatief op wat zij traditionele, niet-zwarte geografie noemt. Traditionele geografie maakt de ruimte ééndimensionaal en heeft enkel oog voor wat rationeel is door feiten en coördinaten. De obsessie met het zichtbare en meetbare zorgt dat het persoonlijke aan de kant wordt gezet.

Het nieuwe perspectief maakt plaats voor herinneringen, verbeelding, representaties en ervaringen van zij die in de marge worden geplaatst. Het biedt ruimte voor verhalen die zelden verteld en verspreid worden en verrijken onze blik. Elke kunstenaar laat zien hoe sociale positie de vorm van ruimtes verandert. Geografie transformeert door het leven van zwarte vrouwen te integreren en open te staan voor het potentieel dat dit losmaakt.

Elementen die vaak als subjectief worden beschouwd zoals de verbeelding, dromen, zorg, spiritualiteit en traditie spelen een belangrijke rol in het oeuvre van iedere kunstenaar. Ze verleggen grenzen, connecteren hun persoonlijke verhalen met zij die opzij gezet worden en tonen dat hun unieke perspectief inclusief kan zijn en nieuwe ruimte kan creëren.

Deze tentoonstelling brengt het werk samen van Lungiswa Gqunta, Soñ Gweha, Gaëlle Choisne, Godelive Kasangati, Lou Cocody-Valentino, Michèle Magema, Mónica de Miranda, Zohra Opoku, Maria Muehombo (M I M I), melissandre varin en Ophélie Mac Coco.

•

Entitled “The Last Place They Thought of”, this exhibition featuring installation, photography, painting and drawing, aims to reflect on the possibility of a black conceptualization of geography, in opposition to what intellectual and essayist Kathrine McKittrick calls traditional geography.

Among other things, traditional geography renders space transparent, taking into account only the rationality and Cartesian identity of spaces. Giving exaggerated importance to the visible and the measurable, this vision leaves to the margin the idea of a certain opacity of spaces and their narratives. Drawing on the thinking and creations of these artists, the project seeks to explore and think about notions of territory and space from a black and female perspective. Each of these artists, in their work, draw lines of territory from their position as black women, offering stories rarely told, making the opacity of the margin the starting point for a reconsideration of the concept of geography, also through the idea that everything is in relation. Then, by thinking of the territory in terms of Relation, concepts such as the body, nature, landscape and fugitivity can be explored, and the very thing we call geography disturbed. Indeed, it would be transformed by the total integration of what black lives, and more specifically, the lives of black women, have to contribute to the reading and production of space and place.

As such, elements often considered subjective, such as imagination, dreams, care, spirituality, and tradition, play an important role in each artist's work. They move beyond boundaries, connect personal stories with those left aside, and demonstrate that the specificity of their perspectives can be inclusive, while the uniqueness of their narratives invites the creation of new spaces.

This exhibition project brings together the work of the following artists: Lungiswa Gqunta, Soñ Gweha, Gaëlle Choisne, Godelive Kasangati Kabena, Lou Cocody-Valentino, Michèle Magma, Mónica de Miranda, Zohra Opoku, Maria Muehombo (M I M I), melissandre varin and Ophélie Mac Coco.

Ophélie Mac Coco

In "The Last Place They Thought Of" was het belangrijk om ook het kernidee van de tentoonstelling in de praktijk om te zetten. Het territorium dat begrensd wordt door rigide lijnen wordt een leefbare en aangename plaats, een plaats die verwelkomt en waar zorg centraal staat. Waar zorg wordt gedragen voor elkaar en waar op basis van respect plaats wordt gecreëerd om te bewegen en zelf bij te dragen.

Ophélie Mac Coco, de initiatiefneemster van het zwarte en queer collectief Fatsabbats, creëerde deze plaats waarin bezoekers en medewerkers van Kunsthal Mechelen kunnen verdwalen in hun gedachten, ideeën kunnen uitwisselen, naar muziek kunnen luisteren of een paar zinnen kunnen lezen uit de getoonde werken.

•

In “The Last Place They Thought Of” project, it was important to put into practice the idea of appropriating a territory marked by delimitations, and to turn it into a habitable, liveable place, a generator of links and audacity, a welcoming place where the center, as the work of the exhibition’s visual artists so aptly indicates, would be the care given to one another, the respect given to each and also the freedom to move and contribute.

Ophélie Mac Coco, initiator of the black and queer collective Fatsabbats created this space in which the public and staff of Kunsthal Mechelen is allowed to wander in their thoughts, exchange ideas, listen to music or simply read a few lines from the works on display.

Godelive Kasangati

Made 5 is een videowerk uit 2022 van Congolese kunstenaar Godelive Kasangati Kabena. De video is de captatie van een vier uur lange performance waarbij de kunstenaar geruisloos in een troon-achtige stoel zit omringd door het lopende water van de Wewe rivier, Ghana. Tijdens deze tentoonstelling wordt een serie van vier foto’s getoond die uit deze performance komen.

Haar onderzoek brengt het potentieel van “performatieve kunst” als medium en historische referentie om de politieke status van lichamen en hun emancipatie voorbij de menselijke vorm in vraag te stellen.

Het *Made*-project werkt als een manifesto dat twijfel als een essentieel onderdeel ziet in het debat rond lichamelijk engagement. Deze manifestos worden gekoppeld aan een politiek kader, waarbij de relatie tussen macht en emancipatie steeds opnieuw uitgevonden wordt. Ze werken als hyperlinks die deze concepten verbindt.

In *Made 5* ontwikkelt zich een speculatieve en tegengestelde dialoog waarin een samenwerking tussen de Wewe

rivier, de kunstenaar en andere entiteiten een politiek karakter krijgen. Op die manier opent zich een extra-menselijk, niet-gesproken dialoog dat het menselijke overstijgt. “Dit gesprek, meer dan een geloof, rust op een inherente mogelijkheid, iets dat virtueel eender welke menselijke logic ontsnapt”

•

Made 5 is a video work created in 2022 by Congolese artist Godelive Kasangati Kabena. This video captures a four-hour performance during which the artist sits motionless on a throne-like chair placed in the Wewe River in Ghana, allowing the water to flow around her. For this exhibition, Godelive Kasangati presents a series of four photographs derived from this performance.

Her research explores the potential of “performative art” as a tool and historical reference, questioning the political statuses of bodies and their emancipation beyond human form. The *Made* projects function as manifestos that consider speculation essential in the debate on bodily engagement. These manifestos, generated by various entities, are articulated within a political framework, constantly reinventing the relationship between power and emancipation.

They act as hyperlinks connecting these concepts. In *Made 5*, a speculative and paradoxical conversation unfolds, where the collaboration between the Wewe River, the artist, and other entities takes on a political character, opening a form of extra-human, non-linguistic dialogue that transcends humanist conceptions. “This conversation, rather than a belief, rests on an inherent possibility, a virtuality escaping any humanist logic,” the artist states.

*MADE 5, Wewe in conversation with Godelive Ghana
Kumasi, Knust 2022*

Mónica de Miranda

Het videowerk “As If The World Had No West” door Mónica de Miranda wordt getoond als een grote triptiek die ons meeneemt naar de landschappen van de Namibwoestijn van Angola. Dit laat ons toe om weg te gaan van de Westerse visie op territorium, geheugen en geschiedenis. We volgen in de voetstappen van een jonge vrouw. Ze

neemt ons mee van één element uit dit territorium naar een ander, van achtergelaten koloniale sites naar getuigen van Bantu tradities, in relatie tot het onderzoek van de Angolaanse antropoloog Augusto Zita. Tijdens haar onderzoek op de Namib-woestijn kon Zita de sporen van kolonisatie uitlichten terwijl ze ook notie van ruimte en tijd die geworteld is in de natuur kon onthullen. In het werk wordt het onderzoek van de antropoloog verder aangevuld met Lusona ideografische tradities en Banto kosmologie. Dit biedt een niet-Westerse aanpak tegenover het landschap: één waarbij tijd cyclisch wordt aanschouwd en het niet afscheidt van ruimte. Door zich te verdiepen in deze visies over tijd en ruimte verbindt Mónica de Miranda zich met Angolaanse territoria. Deze verbondenheid wordt versterkt door de praktijk van de kunstenaar waarin ze samenwerkt met lokale actoren, een samenwerking die toelaat dat ze de verhalen uit het inheemse land leert kennen. Op deze manier wordt landschap en territorium een plaats van relaties, waar een holistische visie van leven geherintroduceerd wordt en zorg centraal staat.

•

The video work “As If The World Had No West” by Mónica de Miranda, presented as a large triptych in this exhibition, takes us into the deep landscapes of the Namib desert in Angola, providing a reading that allows us to turn away from Western notions of territory, memory and history. We follow in the footsteps of a young woman. Taking us from one point of space to another, but above all from one element of this vast territory to another (from abandoned colonial sites to witnesses of Bantu traditions), the young woman connects with the research of Angolan anthropologist Augusto Zita. By surveying the Namib desert, Zita was able to highlight the traces of colonization while revealing a notion of space-time rooted in nature and centered on light. Indeed, the artist has extended the anthropologist’s contributions by appropriating Lusona ideographic traditions and Bantu cosmology, offering a non-Western approach and form to landscape: one that sees time as cyclical and does not separate it from space. In rooting these visions of time and space, Monica de Miranda in turn her roots in Angolan territories, affirming her sense of belonging. This rootedness is also created in the artist’s

practice through the relationship she invests with local actors, a collaboration that enables her to develop narratives on these indigenous lands. In this way, landscape and territory become places of relationship, where a holistic vision of life can be reintroduced, placing care at the center rather than on the margins.

As If The World Had No West, 2024

Zohra Opoku

“Geef me mijn zwarte poppen terug” is een fragment van het gedicht ‘Borders’ door Léon-Gontran Damas, dichter en één van de oprichters van de Négritude-beweging (een literaire en politieke beweging uit het interbellum onder leiding van o.a. de Nardal zussen en Aimé Césaire). In dit gedicht drukt de schrijver een leegte veroorzaakt bij het ontwortelen uit en het gevoel van verlangen dat erbij gepaard gaat. Hij eist zijn zwarte en Afrikaanse identiteit terug op en staat erop dat zijn zwarte poppen teruggegeven worden zodat hij zijn moed terug kan vinden:

*Geef me mijn zwarte poppen terug om
Het simpele spel van mijn instincten te spelen
Om rust te vinden in de schaduw van hun wetten
Om mijn moed terug te krijgen
Mijn durf
Om mezelf te voelen mezelf
Een nieuwe zelf anders dan wie ik gisteren was
Gisteren
Zonder complicaties
Gisteren
Toen het moment van ontwortelen kwam.*

Het nieuwe werk van Zohra Opoku bestaat uit een in installatie van honderd poppen geverfd in indigo. Het refereert aan de “Zwarte pop/witte pop test”. Deze test werd ontwikkeld door Afrikaans-Amerikaanse psychologen in de jaren ’40 en toont het psychologische effect van racisme en witte dominantie op zwarte kinderen. Opoku zegt: “Geef me mijn zwarte poppen” als een meervoudige bevraging van de impact van Westerse schoonheidsidealen op Ghanaanse schoolkinderen. Het gaat verder dan een conventionele kunstpraktijk en neemt de rol van een

socio-culturele studie. Hierin worden de vooroordelen, gedachten en het geloof van kinderen tussen zes en twaalf jaar uit Ghana zichtbaar gemaakt terwijl ze met witte en Afrikaanse poppen in contact komen.

•

“Give me back my black dolls” is an extract from the poem ‘Borders’ by Léon-Gontran Damas, poet and one of the founders of the Négritude movement (a literary and political movement of the interwar period led by the Nardal sisters and Aimé Césaire, among others). In this poem, the author expresses a lack created by uprooting and the longing feeling that goes with it. He reclaims his black and African identity, demanding that his black dolls be returned to him so that he can finally rediscover the courage of his audacity:

*Give me back my black dolls to play
the simple games of my instincts
to rest in the shadow of their laws
to recover my courage
my boldness
to feel myself myself
a new self from the one I was yesterday
yesterday
without complications
yesterday
when the hour of uprooting came.*

Zohra Opoku’s installation of 100 indigo-dyed dolls inaugurates her new body of work. The work also echoes the “black doll/white doll test”. This test, devised in the late 1940s by African-American psychologists, highlights the psychological effects of racism and white domination on black children. Opoku says: “Give me back my black dolls” constitutes a multidimensional inquiry into the impact of Western beauty standards on Ghanaian school children. Beyond the realm of a conventional artistic endeavor, this project assumes the guise of a socio-cultural study, seeking to illuminate the biases, thoughts, and beliefs harbored by Ghanaian children, aged 6-12, as they engage with Caucasian and African dolls.”

Give Me Back My Black Dolls, 2024

Gaëlle Choïsne

De film “My Creole Garden in Normandy”, geregisseerd door Franse kunstenaar Gaëlle Choïsne in 2024, is deel van haar installatie genaamd “Ruche – Creole Garden in Normandie” in opdracht van de Toronto Biennale van datzelfde jaar. Het is deel van Choïsne’s bredere project, *Temple of Love*, dat een collaboratief ecosysteem wil creëren waarin de sociale normen in vraag worden gesteld en we alternatieven kunnen bedenken voor een meer inclusieve en duurzame toekomst. *Temple of Love – Tutti Sistemati* is een evolutie vanuit dit project, geïnspireerd op Roland Barthes’ *A Lover’s Discourse: Fragments* (1977), met de “Tutti Sistemati” hoofdstuk in het bijzonder. Dit werk focust op ecologische overwegingen en promoot het behoud van de aarde, waarbij in het bijzonder de relatie tussen Normandië en Haïti, Choïsne’s voorouderlijke afkomst. De film presenteert via een sensuele en bijna mythische esthetiek een diepe meditatie naar de plaats van ieder individu in het universum. Ondertussen wordt ook de geschiedenis van creoolse tuinen, koloniale sporen en mythologische narratieven blootgelegd. Vanuit een creoolse blik nodigt Choïsne toeschouwers uit om op de snijlijn tussen persoonlijke en collectieve geschiedenis te navigeren, waarbij thema’s zoals genealogie, genezing, weerstand, emancipatie en vragen rond gender verdiept worden.

•

The film *My Creole Garden in Normandy*, directed in 2024 by French artist Gaëlle Choïsne, runs for 29 minutes and is part of her installation *Ruche – Creole Garden in Normandie*, created for the Toronto Art Biennial the same year. This film forms part of Choïsne’s larger project, *Temple of Love*, which seeks to build collaborative ecosystems that question social norms and imagine pathways toward a more inclusive and sustainable future. *Temple of Love – Tutti Sistemati* is an evolution of this project, drawing inspiration from Roland Barthes’s *A Lover’s Discourse: Fragments* (1977), particularly the “Tutti Sistemati” chapter. This work invites ecological reflection and promotes earth preservation, exploring the complex relationship between Normandy and Haiti, Choïsne’s

ancestral home. Marked by a powerful sensuality and an almost mystical aesthetic, the film presents a profound meditation on each individual's place in the universe while uncovering the history of Creole gardens, colonial traces, and mythological narratives. Through the lens of creolity, Choïsne invites viewers to navigate the intersections between personal and collective histories, deepening themes of genealogy, healing, resistance, emancipation, and questions of gender.

My Creole Garden In Normandy, 2024

Michèle Magma

Een archieffoto van een klein zwart meisje. Ze zit peinzend in een grote armstoel. Haar blik is geconcentreerd, of is ze net aan het dagdromen? Volgens Michèle Magma staat deze blik gericht op iets buiten het beeld dat symbool staat voor een toekomst die nog ontdekt wordt. Vanuit dit beeld ontwikkelt de kunstenaar onzichtbare lijnen tussen verschillende ruimtes. Vertrekkend vanuit het perspectief van het kleine meisje nodigt Michèle Magma ons uit om na te denken over de wereld van zij in de marge. Centraal in de ruimte vormt een sculpturaal element, dat opgemaakt is uit koperen en houten platen met gravures en tekeningen, herkenbare figuren uit de herinneringen van de kunstenaar en de landschappen van haar land van oorsprong, de Democratische Republiek van Congo. Deze landschappen, soms echt soms verzonnen, laten toe dat het meisje in het midden kan geplaatst worden. Een meisje wiens bestaan in een Westers territorium alleen een plek in de marge zou krijgen.

Zichzelf terug in het centrum plaatsen wordt gesymboliseerd door de print op textiel en zet ons aan om verder te denken dan enkel de simpele tegenstelling van centrum en marge. Hoe kan de marge het centrum bewonen? Hoe kunnen we het centrum herkennen in ruimtes die aanzien worden als de marge? Hoe kunnen we de verbeelding die ontwikkeld wordt in de marge als basis gebruiken om een archief uit te breiden over de constructie van de identiteit van zwarte vrouwen in de diaspora?

Dit zijn slechts enkele vragen die Magma onderzoekt in haar werk. Ze tracht het antwoord te vinden in de imaginaire lijnen tussen hier en daar, tussen Afrika en Europa, tussen individueel en collectief geheugen.

An archive photograph of a little black girl. She's sitting pensively in a large armchair. Her gaze is concentrated, but could just as easily be lost in thought. Michèle Magma says this gaze is turned towards an off-field symbolizing a future to be explored. From this image, the artist develops invisible lines between different spaces. From the perspective of the little girl, Michèle Magma invites us to reflect on the world from the margins. Placed in the central space, a sculptural element made up of engravings and drawings on copper and wood forms an ensemble representing figures familiar to the artist, as well as landscapes from her country of origin, the Democratic Republic of the Congo. These landscapes, real or imagined by the artist, enable her to put back at the center this little girl whose existence in a Western territory had nothing to offer her but a place on the margins, on the periphery. Putting oneself back at the center is perhaps the project represented by this textile print, questioning the positions to be reinvented beyond the simple opposition between center and margin. How can the margin inhabit the center? How can we recognize the presence of the center in spaces seen as marginal? How can we turn the imagination constructed at the margins into the basis for the elaboration of a salutary archive for the construction of the identity of black women in diaspora? These are just some of the questions Michèle Magma explores in this work, trying to answer them with her imaginary lines between here and there, between Africa and Europe, between individual and collective memory.

Tisseuse de fils entre marge et périphérie, je marche sur une ligne verte, là où les souvenirs murmurent aux paysages, 2024

Soñ Gweha

“Des Safous pour les Bayam-Sellam” is een hulde aan de anti-koloniale, queer en collectieve worsteling. Het is ook een hulde aan het Afrikaanse diaspora in Europa, sterk verwoven met het vluchten en het ontstaan van een netwerk in zogenaamde centrale, niet-perifere territoria. Safous zijn paarse pruimen uit sub-Saharaans Afrika die

verkocht worden in het Château-Rouge district van Parijs, alsook de Matonge-wijk in Brussel. Soñ deed onderzoek naar de safou-vrucht en hun route naar Parijs in 2020. Voordat de keramieken tentoon werden gesteld in deze installatie gaf de kunstenaar ze aan winkelassistenten in de Goutte d'Or als teken van hulde aan hun werk.

Bayam-Sellams zijn vrouwen in Kameroen die naar het platteland reizen om goederen op boerderijen te kopen en deze te herverkopen in steden. Het belang van de Bayam-Sellams is onbetwistbaar, niet alleen omdat zij voor de circulatie van voedsel zorgen, maar ook omwille van hun economische en socio-politieke impact. Soñ Gweha ziet de Afrikaanse vrouwen die safous in Parijs verkopen als Bayam-Sellams, vrouwen die de revolutie in zich dragen. Gweha zegt: "Via een lang en meditatief proces waarin ieder stuk gemodelleerd wordt – zo'n 280 – begon ik na te denken over het spoor dat wij achterlaten. In dit geval is dat van een samenlevings- en samenwerkings-gebaseerde gemeenschap die zichzelf organiseert als economie gedragen door solidariteit in het hart van de openluchtmarkt van Château-Rouge."

In deze zes grote bassins, die herinneren aan de manden waarin safous worden geplaatst in de markten, glanzen keramieken werken van verschillende texturen. Ze hebben allemaal een onregelmatige vorm en vibreren op het ritme van een archiefstuk waarin de kunstenaar een revolutionaire mantra uit Kameroen reciteert. Het werk is geïnspireerd op het werk van een andere Bayam-Sellam, Sarah Maldoror, wiens films steeds focussen op de revolutionaire strijd in Afrika en de rol van vrouwen hierin.

•

Des Safous pour les Bayam-Sellam" is a tribute to the anti-colonial, queer and collective struggle. It is also a tribute to the African diaspora in Europe, operating in fugitivity and thus creating interwoven spaces in so-called central, non-marginal territories.

Safous are purple-skinned plums from sub-Saharan Africa, sold in the Château-Rouge district of Paris. They can also be found in Matonge, an African district of Brussels. Soñ began researching the safou fruit and its route to Paris in 2020. They began scattering ceramics in the Goutte d'Or and giving them to shop assistants as

a sign of recognition before imagining this installation. In Cameroon, the Bayam-Sellams are women who travel to the countryside to buy goods on farms for resale in the cities. The importance of Bayam-Sellams is indisputable, not only for the circulation of foodstuffs, but also for the economy and the social and political fabric. Soñ Gweha sees the African women selling safous in Paris as Bayam-Sellams, women who carry the revolution within them. She says: “Through a long and meditative modelling process of each piece - around 280 in all - I began to reflect on the traces we leave behind. In this case, that of a cohabiting, coalition-based, sometimes fugitive society organized as a solidarity-based economy in the heart of the Château-Rouge open-air market.”

And these in six large basins, reminiscent of the baskets in which safous are placed in the markets, shine ceramics of varying textures. They're all different, all irregularly shaped, and vibrate to the sound of archival sound, with the artist's voice reciting a revolutionary mantra in the Bassa language of Cameroon. This work takes its inspiration from the work of another Bayam-Sellam, Sarah Maldoror, whose films have focused on revolutionary struggles in Africa and the role of women in these struggles.

Des Safous Pour Les Bayam-Sellams, 2021

Lou Cocody-Valentino

Lou Cocody-Valentino presenteert een installatie voor *The Last Place They Thought Of* waarin ze zichzelf herverbint met het waterlandschap dat ze herkent uit haar jeugd op Martinique. Al van kinds af aan verkent ze de onderwaterwereld samen met haar vader; “onder water gaan / ambadlo” is wat hen steeds samenbrengt. Door op te groeien omringd door water krijgen eilanders een unieke status, gevoed door twee tegengestelde gevoelens: isolatie, en een diep gevoel van verbinding met buureilanden. Water is een bindmiddel, een bron waaruit een relatie ontstaat met jezelf, met anderen en met de natuur. Water is ook een ontmoetingspunt van mogelijkheden, van speelsheid, van ongemak. Het bestaat uit kleuren en texturen die je niet op het land kan terugvinden.

De kunstenaar ziet het als de zichtbare link tussen haar verschillende afkomsten, Guadeloupe, Martinique en

Cuba. De werken vormen een ensemble genaamd *underwaterscapes* en bestaan vooral uit geverfd textiel en gepigmenteerde papierpulp. De lagen van dit gerecycleerd materiaal bouwen zich op, zoals lagen sediment reliëfs vormen. De kunstenaar is geïnspireerd door onderwaterlandschappen die ze heeft gezien tijdens haar duiken in de Caraïbische oceaan. Het werk roept een eigenaardige wereld op, bewoond door geologische formaties en onderwater flora. Het heeft geleid naar haar huidige focus op de relatie tussen Afrodiasporische lichamen met de oceaan. De installatie bij Kunsthall Mechelen bestaat uit nieuwe producties, deel van deze *underwaterscapes* serie.

•

Lou Cocody-Valentino presents an installation for *The Last Place They Thought Of*, through which she reconnects with the aquatic landscapes observed during her childhood on the island of Martinique, where she was born. Exploring the underwater world is an activity she has practiced since a young age with her father; “going below the water / ambadlo” is what brings them closer together. Growing up surrounded by water gives islanders a unique status, as they experience two paradoxical feelings: isolation, coupled with a profound sense of connection to the neighboring islands in the archipelago. Water becomes the cement of this connection, the source from which a relationship with oneself, with others, and with nature crystallizes. Water becomes also a meeting-point of possibilities, of playfulness, of unease. And, aesthetically, of colors and textures inexistent on land. She sees it as the tangible link connecting her ancestry (Guadeloupe, Martinique, Cuba...). It’s the “in-between islands” of her Archipelago. These works form an ensemble titled *underwaterscapes*, and are made mostly from dyed textiles and pigmented paper pulp. Layers of this recycled material accumulate, just as layers of sediment form reliefs. Inspired by the underwater landscapes the artist has observed over the years during dives in the Caribbean Sea, this series of works evokes an alien world, populated by geological formations and underwater flora. It led her to currently focus her research on the relationship Afrodiasporic bodies hold with the Ocean. The installation shown at De Garage/Kunsthall Mechelen

is composed of new productions, part of this *underwaterscapes* series.

blennie, 2024 — *underwaterscape* #3, 2023;
underwaterscape #4, 2024

Lungiswa Gqunta

In ‘Tending to the Harvest of Dreams’ bevraagt Lungiswa Gqunta hoe we het begrip territorium lezen in Zuid-Afrikaanse context na Apartheid. Hoewel het koloniale en racistische Apartheids-regime zo’n dertig jaar geleden eindigde, leven de democratische grenzen tussen wit en zwart nog erg door. Het tekent nog steeds niet alleen de vrijheid van beweging van mensen maar ook hun relatie met hun land. Vandaag is twee derde van het land nog in witte handen, wat inhoudt dat het merendeel van de rijkdom in handen is van slechts tien procent van de bevolking. Deze ongelijkheid is enkel mogelijk gemaakt door geweld, wat in het werk van de kunstenaar gesymboliseerd wordt door prikkeldraad. Het ontstaan van prikkeldraad ligt in de koloniale verovering van Noord-Amerika, wat geleid heeft tot het systematisch verdrijven van inheemse groepen naar zones afgelijnd door Europese kolonisten. Ook vandaag wordt prikkeldraad nog in heel Zuid-Afrika gebruikt om een gevoel van veiligheid te geven aan sommigen door anderen uit te sluiten.

Gqunta bekleedt het prikkeldraad met kleurrijk textiel. Terwijl het materiaal de kunstenaar steekt wanneer ze ermee werkt, verandert zij het in aantrekkelijke struiken die de ruimte accentueren door hun zachte aanwezigheid. Achter het mom van deze zachtaardigheid moet je als bezoeker opletten op je eigen lichaam en beweging, zodat je niet door het onderliggende geweld geraakt wordt. Het laat een bitterzoete ervaring achter.

Bitterzoet is ook de smaak op je tong wanneer je je door de vele tuinen en parken van Zuid-Afrika waadt, als overblijfsel van het koloniale tijdperk. Op deze plaatsen is de natuur overmeesterd en gecontroleerd. Zwarten hebben voor deze tuinen gezorgd sinds het einde van Apartheid, hoewel ze er enkel recentelijk in toegelaten worden. Deze ‘natuurlijke’ plaatsen zijn gebarricadeerd met prikkeldraad, ze zijn het symbool van segregatie die nooit eindigt. Op deze manier toont de kunstenaar aan het publiek een landschap dat

ons herinnert aan de schade die het kolonialisme gedaan heeft aan onze lichamen en natuur. De kunstenaar wil deze plaatsen terug toe-eigenen. Op een subtiële manier incorporeert zij de kennis van zij die uitgesloten worden. Op deze manier helen wonden door te luisteren naar de gesproken woorden in Xhosa door vrouwelijke genezers en de geur van de Impepho-plant.

•

In “Tending to the Harvest of Dreams”, artist Lungiswa Gqunta poses the question of how to read territory in a post-Apartheid South African context and spaces. Because even though the colonial and racist Apartheid regime came to an end thirty years ago, the demarcation lines and borders imposed between blacks and whites during this era are still very much alive, and continue to determine not only the movement of people, but also their relationship with their own territory.

Indeed, three decades after the official end of Apartheid, two-thirds of the land is in white hands, which means that almost all the wealth belongs to 10% of the population. What makes this inequality possible and allows it to be maintained is violence: violence symbolized in the artist’s work by barbed wire. Barbed wire was created during the colonial conquest of North America, leading to the systematic expulsion of indigenous populations and their confinement to zones determined by European settlers. Even today, barbed wire is widely used in South Africa, reinforcing a sense of security for some and exclusion for others. Lungiswa Gqunta dresses this barbed wire with colorful textiles. While the blades of these barbed wires wound her as she works, the artist turns them into attractive bushes that punctuate the space with a gentle presence. But beneath this gentleness, attention must be paid to one’s own body and movement in space: even when colored, violence persists. And it’s a bittersweet taste that remains. The same taste that sticks to the tongue when you wander through the many gardens and parks dating from the colonial era that litter South Africa. Here, nature is mastered and controlled to keep a watchful eye on people and their movements. Blacks have been caring for these gardens since Apartheid, although they have only been able to visit them in recent years. These “natural” spaces, barricaded by barbed wire, are the very symbol of a segregation that never ends. In this way, the artist

offers the public a landscape reminiscent of what colonization has done and continues to do to bodies and nature. But the artist wants to reappropriate these spaces. So she subtly inoculates the knowledge held by those subjected to exclusion. In this way, the wound is healed by listening to the sound of Xhosa words spoken by female healers, and by the scent of the healing Imphepho plant.

Tending to the Harvest of Dreams, 2021

Maria Muehombo (M I M I) & melissandre varin

In hun performance *Doucement* creëren Maria Muehombo (M I M I) en melissandre varin een nieuw pad tussen de werken van de andere negen kunstenaars. Op die manier brengen zij hun eigen weg door de ruimte in kaart. Elementen zoals zout, shea butter en geluid zorgen voor een gevoel van “licht ongemak” dat gecombineerd wordt met een focus op zorg.

•

In their performance titled *Doucement*, Maria Muehombo (M I M I) and melissandre varin create a new path among the visual works of the other eight artists, thereby mapping out their own journey through the space. Elements such as salt, shea butter, and sound evoke a sense of “soft discomfort” combined with a focus on care.

BIO'S Ophélie Mac Coco

Ophélie Mac, alias Mac Coco, is performancekunstenaar, keramist, docent en Afro-feministisch activist. Ze werkt tussen instellingen, onafhankelijkheid en verenigingen. Na bepaalde observaties initieerde ze in 2019 de opening van FATSABBATS, een ruimte DOOR en VOOR LGBTQIA+ gemeenschappen die het slachtoffer zijn van racisme, en is sinds 2021 is geëvolueerd naar een collectieve vorm. Naast haar werk als performer is ze ook betrokken bij de voorstelling CARTE NOIRE NOMMÉE DESIR van Rebecca Chaillon. Vandaag verbindt ze sociale rechtvaardigheid en cultuur op het kruispunt van deze verschil-

lende media en expressievormen. Ze probeert systemen van wederzijdse hulp en alternatief leren op te zetten voor de betrokken gemeenschappen en werkt samen met verschillende andere collectieven.

•

Ophélie Mac, aka Mac Coco, is a performance artist, ceramist, teacher, and Afro-feminist activist. She works between institutions, independence and associations. Following certain observations, in 2019, she initiated the opening of FATSABBATS, a space BY and FOR LGBTQIA+ communities who have been victims of racism, which has evolved since 2021 into a collective format. In parallel to her work as a performer, she is also involved in Rebecca Chaillon's performance CARTE NOIRE NOMMÉE DESIR. Today, she links social justice and culture at the crossroads of these various media and forms of expression. She tries to set up mutual aid and alternative learning systems for the communities concerned, working with several other collectives.

Godelive Kasangati

Godelive Kasangati Kabena (1996), een kunstenaar uit de Democratische Republiek Congo, woont en werkt tussen Kinshasa en Kumasi, waar ze haar studie voortzet aan de Kwame Nkrumah University of Science and Technology. Haar werk combineert onderzoek met thema's als het lichaam, posthumanisme en reproductie.

Haar projecten omvatten performancekunst (getiteld "Made"), die de politieke positie van lichamen en hun bevrijding voorbij de menselijke vorm onderzoekt. Haar ontmoeting met archieffoto's van Basenji honden in 2020 bracht haar ertoe de reproductie van beelden en hun historische context te herdenken, waarbij ze de stamboom van een hond beschouwde in relatie tot het koloniale verleden van de DRC.

•

Godelive Kasangati Kabena (b. 1996), an artist from the Democratic Republic of Congo, lives and works between Kinshasa and Kumasi, where she continues her studies at Kwame Nkrumah University of Science and Technology. Her

work combines speculative research with themes of the body, post-humanism, and reproduction.

Her projects include performance art (titled “Made”), which examines the political statuses of bodies and their emancipation beyond the human form. Her encounter with Basenji dog archive photos in 2020 led her to rethink the reproduction of images and their historical contexts, considering the genealogy of the dog in relation to the DRC’s colonial past.

Mónica de Miranda

Mónica de Miranda is een Portugees/Angolese beeldend kunstenaar, filmmaker en onderzoeker wiens interdisciplinaire en op het onderzoek gebaseerde praktijk met een kritische blik kijkt naar het samenkomen van politiek, gender, geheugen, ruimte en geschiedenis. Haar werk omvat tekeningen, installaties, fotografie, film en geluid, op de grens tussen documentaire en fictie.

Mónica onderzoekt strategieën van verzet, geografie van affectie, verhalen vertellen en zorgsystemen.

Ze is de oprichter van Hangar (2014), een kunst- en onderzoekscentrum in Lissabon. De programma’s van Hangar bieden ruimtes waar kunstenaars, curatoren en onderzoekers, voornamelijk uit het mondiale zuiden, kunnen co-creëren en sociale en creatieve netwerken kunnen opbouwen ten dienste van hun gemeenschappen.

Als kunstenaar en co-curator van het project Greenhouse vertegenwoordigt Monica het Portugese paviljoen op La Biennale di Venezia 2024.

•

Mónica de Miranda is a Portuguese/Angolan visual artist, filmmaker and researcher whose interdisciplinary and research-based practice critically looks at the convergence of politics, gender, memory, space and history. Her work encompasses drawing, installation, photography, film and sound, on the boundaries between documentary and fiction. Mónica investigates strategies of resistance, geographies of affection, storytelling and ecologies of care. She is the founder of Hangar (2014), an art and research centre in Lisbon. Hangar’s programmes provide spaces where artists, curators and researchers, mainly from the

global south, can co-create and build social and creative networks to benefit their communities.

As artist and co-curator of the project Greenhouse, Monica represents the Portugal Pavilion at La Biennale di Venezia 2024.

Zohra Opoku

Zohra Opoku onderzoekt de politiek van persoonlijke identiteit door middel van historische, culturele en sociaal-economische invloeden, met name in de context van het hedendaagse Ghana. Opoku's onderzoek vindt voornamelijk plaats door de lens van haar camera; haar fotografie komt tot uiting in zeefdrukken en alternatieve fotobewerkingen op verschillende soorten natuurlijke stoffen. Terwijl haar werk sociaal commentaar en algemeen relevante thema's over de menselijke ervaring bevat, is elk van Zohra's verkenningen diepgeworteld in persoonlijke identiteitsvraagstukken. Ze integreert herhaaldelijk familiestukken en haar eigen zelfbeeld in haar visuele observaties van het culturele geheugen van Ghana.

•

Zohra Opoku examines the politics of personal identity formation through historical, cultural, and socio-economic influences, particularly in the context of contemporary Ghana. Opoku's explorations have been mostly through the lens of her camera; her photography is expressed through screen-printing and alternative photo processing on varieties of natural fabrics. While her work relays social commentary and broadly relevant themes around the human experience, each of Zohra's explorations is intimately rooted in personal identity politics. She repeatedly integrates family heirlooms and her own self-image into her visual observations of Ghana's cultural memory.

Gaëlle Choisne

Gaëlle Choisne (1985, FR) woont en werkt in Parijs. Gaëlle Choisne houdt in haar werk rekening met de complexiteit van de wereld, haar politieke en culturele wanorde, of het nu gaat om de uitbuiting van de natuur, haar grondstoffen of de overblijfselen van de koloniale

geschiedenis, waar Creoolse esoterische tradities, mythes en populaire culturen zich vermengen. Haar projecten worden opgevat als ecosystemen van uitwisseling en samenwerking, als “pockets of resistance” waar nieuwe mogelijkheden worden gecreëerd, zoals met het project “Temple of Love”. Op basis van het oorspronkelijke essay over liefde van Roland Barthes, “Fragments d’un discours amoureux” (1977), voegt Gaëlle Choisne een politieke dimensie toe aan het concept liefde door een eerbetoon te brengen aan niet-zichtbare lichamen, minderheids- en kwetsbare zielen en bezitloze harten. “Temple of love” is een evolutionair project dat zichzelf definieert door zijn verschijningsvormen en ontstaansgeschiedenis, afhankelijk van de uitnodigingen en de locatie. Choisne wordt vertegenwoordigd door de galleries Air de Paris, Romainville (FR) en Nicoletti Contemporary, Londen (UK).

Gaëlle Choisne (1985, FR) lives and works in Paris. Sensitive to contemporary issues, Gaëlle Choisne’s practice takes into account the complexity of the world, its political and cultural disorder, whether it be the over-exploitation of nature, its resources, or the vestiges of colonial history, where Creole esoteric traditions, myths and popular cultures mingle. Her projects are conceived as ecosystems of sharing and collaboration, pockets of «resistance» where new possibilities are created, notably with the «Temple of Love» project. Initiated from Roland Barthes’ original essay on love, «Fragments d’un discours amoureux» (1977), Gaëlle Choisne adds a political dimension to the concept of love by paying homage to invisible bodies, minority and fragile souls, and dispossessed hearts. «Temple of love » is an evolutionary project defining itself through its modes of appearance and genesis according to its invitations and its location. Choisne is represented by the galleries Air de Paris, Romainville (FR) and Nicoletti Contemporary, London (UK).

Michele Magma

Michèle Magma is een interdisciplinair kunstenaar die voornamelijk werkt met video, performance, fotografie en tekenen. Haar werk richt zich op het vormgeven van

een permanente uitwisseling tussen individuele verhalen, collectief geheugen en geschiedenis. Ze bewandelt de grens tussen persoonlijke ervaringen en gedeelde collectieve angsten en put uit haar eigen verhalen en souvenirs om thema's als feminisme, sociologie, politiek en mythologie te benaderen. De verkenning van haar vrouwelijke identiteit, ontheemd door tijd en geheugen, weerspiegelt het beeld van een vrouw die volledig losstaat van elk historisch opgelegd exotisme. Ze maakt vaak gebruik van historische feiten, die ze herinterpreteert door middel van frontale opstellingen en verschillende metamorfoses.

Geboren in de Democratische Republiek Congo in 1977, verlaat de kunstenares Kinshasa voor Parijs met haar familie wanneer ze zes jaar oud is, om bij haar vader te zijn die toen politiek vluchteling was. Ze situeert zich in een tussenzone tussen Noord en Zuid en bevraagt de wereld vanuit een perceptie die gekruist is door haar cultuur van herkomst en haar land van adoptie. Ze geeft vaak een kritische kijk op de gelaagde vormen van uitbuiting en onderdrukking in Afrika en benadrukt de relaties tussen voortdurend geweld, grondstoffen en corruptie.

•

Michèle Magma is an interdisciplinary artist working mainly with video, performance, photography and drawing. Her work focuses on articulating a permanent exchange between individual stories, collective memory and History. Walking the line between personal experience and shared collective anxieties, she draws on her own stories and souvenirs to approach themes such as feminism, sociology, politics, and mythology. The exploration of her feminine identity, displaced through time and memory, reflects the image of a woman completely detached from any historically imposed exoticism. She often uses historical facts, which she reinterprets through frontal staging and various metamorphoses.

Born in Democratic Republic of Congo in 1977, the artist left Kinshasa for Paris with her family when she was six years old, to be with her father who was then a political refugee. She situates herself within an intermediate zone between North and South and questions the world through a perception hybridized by her culture of origin

and her country of adoption. She often presents a critical view of the multi-layered forms of exploitation and oppression in Africa and underlines the relations between continuous violence, natural resources and corruption.

Soñ Gweha

Soñ Gweha (die/hun/zij) is een kunstenaar, onderzoeker, community organizer en vinylverzamelaar geboren in 1989, die woont en werkt tussen de buitenwijken van Parijs in Frankrijk en Wenen in Oostenrijk. Door middel van een grensoverschrijdende praktijk werkt Soñ Gweha met muziek, poëzie, video, performance, installatie en beeldhouwkunst om de werking van overleving, mindfulness en genezing te deconstrueren.

Gweha navigeert door hedendaagse creaties, onderzoek en collectieve praktijken voor transformatieve rechtvaardigheid. Hen gebruikt analoge Djaying, geluiden en hun stem als instrument (onder de naam SONXSEED), bewegende beelden, poëtische geschriften, gesprekken uit archieven, lichaamsgebaren, textiel en fruit- en plantenmateriaal om intimiteit, liefde, beproeving en vreugde te verkennen vanuit een afrofeministisch en queer perspectief.

Soñ Gweha stelt dus de vraag hoe immersieve ruimtes en het tussen-in, ruimte en tijd van verleden-heden-toekomst reorganiseren. Ze worden vreugdevolle ruimtes waar verschillende vormen van queer erotiek, familiebanden en verhalen kunnen ontstaan en sociale normen kunnen ondermijnen.

Puttend uit hun persoonlijke archief - vaak kijkend naar hun culturele erfgoed (geworteld in Kameroen) - en uit het werk van Franse afrofeministen, zwarte feministen, queer activisten en theoretici, evenals zwarte muzikanten, stelt hen het bestaan van Utopia, visionaire en vragende fictie, spiritualiteit en het mystieke als drager van emancipatie en verbinding tussen wezens en elementen ter discussie.

•

Soñ Gweha (they/them/she) is an artist, researcher, community organizer and vinyl collector born in 1989, who lives and works between the outskirts of Paris in France and Vienna in Austria. Through a transdisciplinary practice, Soñ Gweha works with music, poetry, video,

performance, installation, sculpture to deconstruct the mechanisms of survival, mindfulness and healing. Navigating through contemporary creation, research and collective practices for transformative justice, they uses analog Djaying, sounds and their voice as an instrument (under the name SOÑXSEED), moving images, poetic writings, archival conversations, , body gestures, textiles and fruit & plant matter, in order to explore intimacy, love, tribulation and joy from a afrofeminist and queer perspective.

Thus, Soñ Gweha questions how immersive spaces and in-betweenness, re-organize past-present-future space and time and become cheerful spaces where various forms of queer eroticism and family ties and narratives can emerge and subvert social norms.

Pulling from their personal archive - often-time looking towards their cultural heritage (rooted in Cameroon) - and from the works of French Afrofeminists, black feminists, queer activists and theorists, as well as black musicians, they questions the property of Utopia, visionary and speculative fiction, spirituality and mysticism as vectors of emancipation and interconnectivity between beings and elements.

Lou Cocody-Valentino

Lou Cocody-Valentino (Martinique, 1994) is een beeldend kunstenaar wiens taal geworteld is in herinneringen aan haar jeugd als eilandbewoner. Haar werk bevraagt een persoonlijke geografie en ontvouwt zich in installaties. Samengestelde ruimtes waar zeefdrukken, gelaagd textiel, sculpturen en schilderijen samenkomen om het begrip landschap te onderzoeken en onze relatie ermee te reflecteren. Haar proces is een spel met kleur, compositie en de doorschijnendheid van materialen. Lou experimenteert met verzamelde materialen, op zoek naar harmonie tussen hen door middel van een verscheidenheid aan technieken: beeldhouwen, plantaardig verven, zeefdrukken... Deze multidisciplinaire aanpak stelt haar in staat om voortdurend te experimenteren, waarbij ze zich in de eerste plaats concentreert op de thema's die ze wil verkennen. Ze wil een duurzame praktijk blijven ontwikkelen waarin het verstrijken van de tijd zijn plaats opeist en een medium wordt, bijvoorbeeld door het gebruik van huishoudtextiel dat zijn eigen geschiedenis met zich meedraagt.

Lou Cocody-Valentino (Martinique, 1994) is a visual artist whose language is rooted in memories of her childhood as an islander. Her work questions a personal geography, unfolding in installations. Composite spaces where screen-printing, layered textiles, sculptures, paintings, come together to investigate the notion of landscape and reflect on our relationship with it. Her process is a play on color, composition and the translucence of materials. Lou experiments with gleaned materials, seeking to find harmony between them through a variety of techniques : sculpture, vegetal dyeing, screen-printing... This multidisciplinary approach allows her to continually experiment, concentrating primarily on the themes she wishes to explore. She aims to keep developing a sustainable practice where the passage of time claims its place and becomes a medium ; for instance through the use of domestic textiles which carry their own history.

Using such fabrics also aligns with her values towards environmentally respectful art practices. She is fascinated by natural phenomena and the interdependence between humans and nature, which she materializes in her productions. Following the footsteps of creole writer Edouard Glissant, her work pictures the landscape as a character. In Lou's case, this takes the form of its abstract representation. If, initially, her interest in representing specific landscapes stemmed from a form of nostalgia, it now coincides with a need to visualize a history, both personal and global, in which the landscape plays a role of witness. Witness to traces, to movements and erosions, to experiences – a witness that is both monolithic and fragile.

Lungiswa Gqunta

Lungiswa Gqunta (Gqeberha, Zuid-Afrika, 1990) is een kunstenaar die werkt met performance, grafiek, beeldhouwkunst en installatie. Lungiswa Gqunta deconstrueert manieren van territoriale uitsluiting en onderdrukking door de toegang tot en het eigendom van land aan de orde te stellen. Ze ontrafelt zintuiglijke ervaringen die de aandacht vestigen op hardnekkige sociale wanverhoudingen - erfenissen van zowel patriarchale dominantie als kolonialisme. Ze probeert deze status quo te verstoren met materiële verwijzingen naar guerrillatactieken en protest: haar installaties bestaan uit

alledaagse objecten die het potentieel hebben om wapens en verdedigingsmiddelen te worden. Deze helpen in de strijd tegen het langzame geweld dat door onderdrukking wordt opgelegd in relatie tot de ongelijkheid op het gebied van arbeid, ras, klasse en geslacht. Specifiek gericht op context en publiek, bieden haar werken positieve verwijzingen en zorg aan mensen van kleur, en roepen ze ongemak, confrontatie en waarschuwing op in traditionele 'white cubes' in musea. Hiermee wil Gqunta zwarte mensen opnieuw in het landschap terugbrengen, verzonken kennis aan het licht brengen en zo een plek creëren voor niet-traditionele vormen van blootleggen waarin ontdekking en verwijdering tegelijkertijd aanwezig zijn. Meer nog, ze gaat de PTSS tegen die de samenleving achtervolgt en stelt vormen van collectieve genezing voor waarin muziek en vrouwelijke kracht een essentiële rol spelen.

•

Lungiswa Gqunta (b.1990 Gqeberha, South Africa) is an artist working in performance, printmaking, sculpture and installation. Lungiswa Gqunta deconstructs spatial modes of exclusion and oppression by addressing the access to and ownership of land, unravelling multisensory experiences that highlight persistent social imbalances – legacies of both patriarchal dominance and colonialism. She aims to disrupt this status quo with material references to guerrilla tactics and protest: her installations consist of quotidian objects with the potential to become weapons and means to defend in the struggle that opposes the slow violence imposed by oppression in relation to labour, racial, class, and gender inequalities. Specifically catering to context and audience, her works provide positive references and care to people of colour, and impose discomfort, confrontation, and caution in white (cube) spaces. Hereby, Gqunta aims to reassert black people into the landscape, shedding light on sedimented knowledge, and thus creating a site for non-traditional forms of excavation in which discovery and erasure are simultaneously present. More so, she counters the PTSD that haunts society and poses forms of collective healing in which music and female strength play a crucial role. These matters are highly relevant in current times: addressing inequality, land ownership, labour, and the pervasive, ongoing legacies of racism. Gqunta has been mentored by Dr Nomusa Makhubu and Nonzwakazi Nomacamagu Persent.

Maria Muehombo (M I M I)

Maria Muehombo (M I M I) is een transdisciplinaire kunstenaar, DJ en onderzoeker uit Brussel. Ze komt oorspronkelijk uit Lusaka en groeide op in België. Ze wordt erkend voor haar invloed op het Belgische nachtleven en haar optredens op internationale platforms zoals NTS Radio, Red Light Radio, Boiler Room (BCN), Electrafrique (Dakar), Nyege Nyege (UG) en Eurosonic (NL).

M I M I's artistieke praktijk is geworteld in een holistische verkenning van geluid en natuur. Haar onderzoek omvat kruidenkunde en klankgenezing, met als doel de taal van de wereldcreatie te begrijpen. Met een eco-gerichte benadering richt ze zich op het bevorderen van veerkracht en het ontdekken van hulpmiddelen voor een herstellende en therapeutische artistieke praktijk.

Haar werk vertegenwoordigt een dialoog tussen natuur en menselijke creatie, met een bijzondere interesse in biomimicry en post-Anthropocene denken. Vanuit haar Afro-Europese afkomst creëert ze soundscapes waarin experimentele elementen, klassieke vormen en percussieve ritmes samenkomen. Haar werk bevindt zich op het snijvlak van klassieke muziek en clubcultuur, waarbij ze organische texturen verweeft met avant-gardistische composities.

•

Maria Muehombo (M I M I) is a transdisciplinary artist, DJ, and researcher based in Brussels. Originally from Lusaka and raised in Belgium, she is recognized for her influence on the Belgian nightlife scene and her performances on international platforms such as NTS Radio, Red Light Radio, Boiler Room (BCN), Electrafrique (Dakar), Nyege Nyege (UG), and Eurosonic (NL).

M I M I's artistic practice is rooted in a holistic exploration of sound and nature. Her research incorporates herbalism and sound healing practices, aiming to understand the language of world creation. With an eco-centered approach, she focuses on fostering resilience and uncovering tools for a restorative and therapeutic artistic practice.

Inspired by the Anthropocene, her work reflects a dialogue between nature and human creation, with a particular interest in biomimicry and post-Anthropocene thinking. Drawing from her Afro-European heritage, she creates soundscapes that blend experimental elements, classical forms, and percussive rhythms. Her work exists at the intersection of classical music and club culture, weaving organic textures with avant-garde compositions.

melissandre varin

melissandre varin (1992, Gonesse, Frankrijk; gevestigd in het Verenigd Koninkrijk) (die/hun) is een ongebonden sfeermaker (kunstenaar, medewerker, curator, adviseur). Intimiteit, belichaming en genezing komen voort uit hun werk, dat bijdraagt aan vrijheid en bevrijding. melissandre werkt samen met kunstenaars, begeleidende materialen en culturele ruimten - hen zoekt naar mogelijkheden om op moleculair en infrastructureel niveau transformerend te spelen (het proces waardoor we verandering voelen en teweegbrengen). De basis van hun werk is het herinvesteren in transformatieve belichaming (het her-inneren, voelen, aanwezig zijn bij en genezen van onze inherente compleetheid) met ongewone artistieke experimenten. melissandre is een spiritueel transwezen met Congolese, Guadeloupese en Beninese roots, complexe ptss en autisme. Trotse co-ouder van Eole. Hun dank gaat uit naar hun vele leraren, inclusief maar niet beperkt tot land, water, lucht, menselijke en meer dan menselijke verwanten; bevrijdingsstrategie Michelle Phillips; coördinator spirituele zorg Sym Mendez; Nina Simone; wild zwemmen; Black feminisms; en wolken kijken.

•

melissandre varin (b. 1992, Gonesse, France; UK-based) melissandre varin is an undisciplined atmosphere-maker (artist, collaborator, curator, consultant). Intimacy, embodiment, and healing emerge from their work contributing to freedom and liberation. They collaborate with artworkers, companion-materials, and cultural spaces - unearthing transformative ways to play (process through which we feel and propel change) on molecular and infrastructural levels. Fundamentally their work is to re-invest in transformative

embodiment (re-member, feel, be present to, and heal our inherent wholeness) with unusual artistic experiments. melissandre is a spiritual trans-being with Congolese, Guadeloupean, and Beninese heritages, complex ptsd, and autism. Proud co-parent to Eole. They give thanks to their numerous teachers including but not limited to land, water, air, human, and more than human kin; liberation strategist Michelle Phillips; spiritual care coordinator Sym Mendez; Nina Simone; wild swimming; Black feminisms; and cloud watching.

PUBLIEK PROGRAMMA

Black Archive is een nomadisch film programma dat ontstaan is in 2021. Ze brengen filmmakers, kunstenaars en denkers samen om de representatie van zwarte lichamen, narratieven en beelden in cinema te herdenken, herbekijken en uit dagen. Ze gaan hierbij verder dan stereotype visies en ontoegankelijke distributiekkanalen. Black Archive stelt een programma van films, een performance en gesprekken in dialoog met ‘The Last Place They Thought Of’, waarbij onze veelzijdige verhouding met het ‘hiernamaals’ en de manier waarop het vervlochten is met onze geschiedschrijving.

Het programma is samen gebracht door Black Archive (Sofia Dati, Stéphane Gérard, Maxime Jean-Baptiste, Eden Tinto Collins. Dit programma vindt steeds plaats in het auditorium van het Cultuurcentrum Mechelen.

•

Initiated in 2021, Black Archive is an itinerant film program that gathers filmmakers, artists and thinkers engaged in rethinking, challenging and revisiting the cinematic representation of Black bodies, narratives and imaginaries beyond stereotyped visions and narrow distribution circuits.

In response to “The Last Place They Thought Of”, Black Archive proposes a program of films, a performance and conversations invoking our multifaceted relations with the “beyond” and its entanglement with our ways of recording memory and writing history.

The program is conceived by Black Archive (Sofia Dati, Stéphane Gérard, Maxime Jean-Baptiste, Eden Tinto Collins). This program takes place in the auditorium of Cultuurcentrum Mechelen.

14.12

16:00 - 18:00

Vertière n'existe pas, Gaëlle Choisne

(2018, 12'40") Language: French - Subtitles: English

« Vertière n'existe pas » is een experimentele film gemon-teerd op een manier dat zichzelf steeds opnieuw blijft aanpassen, waardoor de film steeds in herhaling in een ander tijdsvak. Alsof hetzelfde verhaal steeds opnieuw wordt ge-edit, worden steeds dezelfde elementen gebruikt in een andere volgorde. Het is gebaseerd op de ideeën van Le Glaunec. Hij legt uit hoe de geschiedenis van Haïti doorheen de geschiedenis gecensureerd is. Hij zegt steeds dat « vertigo niet bestaat » hoewel het toch bestaat door het herhaaldelijk te negeren.

Gaëlle Choisne leeft en werkt in Parijs. Haar praktijk neemt de complexiteit van de wereld in acht en de politieke en culturele wanorde. Dit kan in alle aspecten, of het nu gaat over de overontginning van de natuur of het koloniale verleden, vervlochten met Creoolse excentrieke tradities, mythes en popcultuur. Haar projecten worden gezien als ecosystemen van delen en samenwerken, bubbels van 'weerstand' waarin nieuwe mogelijkheden worden gecreëerd. Choisne's werk werd wereldwijd tentoongesteld. Ze ontving de Aware Prize in 2021 en de Marcel Duchamp Prijs in 2024

•

“Vertière n'existe pas” is an experimental film produced in the form of a montage that keeps re-editing itself, resulting in a repetition of the film with a different temporality each time. As if the same story had been repeatedly reedited, each version using the same elements but changing their sequence. The film is based on the reflections of writer Le Glaunec, who explains how Haitian history has been censored in the history of humanity. He keeps saying that “vertigo does not

exist”, but by repeating it over and over again, even in its negation, it does exist.

Gaëlle Choisne lives and works in Paris. Sensitive to contemporary issues, Gaëlle Choisne's practice takes into account the complexity of the world, its political and cultural disorder, whether it be the over-exploitation of nature, its resources, or the vestiges of colonial history, where Creole esoteric traditions, myths and popular cultures mingle. Her projects are conceived as ecosystems of sharing and collaboration, pockets of 'resistance' where new possibilities are created. Gaëlle Choisne's work has been exhibited in institutions worldwide. She was the recipient of the Aware Prize in 2021 and the Marcel Duchamp Prize in 2024.

À l'Ouest, Violaine Le Fur

(2019, 23') Language: French - Subtitles: English

« À l'Ouest » is een autobiografische film over het leven van de regisseur, van geboorte tot haar verzoening met haar vader's vaderland Kameroen. Deze zoektocht naar verzoening staat centraal in een leven dat een mengeling is tussen Afrika en Frankrijk. Van het verliezen van steun in haar jeugd, tot de realisatie van een noodzaak om de ontbrekende cultuur van haar vader te ontdekken. Violaine neemt ons mee door de wegen van Kameroen, met de camera in de hand, in een film die alle kwaliteiten heeft van een magisch object voor genezing dat nu via film kan gecommuniceerd worden.

Violaine Le Fur werd grootgebracht in de suburbs van Parijs door haar Bretoense moeder en Bamiléké vader. Ze studeerde kunstgeschiedenis en archeologie aan het Michelet Institute van Parijs. Ze begon haar artistieke praktijk aan La Villa Arson (École Nationale Supérieure d'Art de Nice) en eindigde haar studies aan La Cambre (École Nationale Supérieure des Arts Visuels de Bruxelles) in fotografie. Als regisseur, beeldend kunstenaar, musicus en curator organiseert ze verschillende kunstevenementen doorheen Europa en het Afrikaanse continent. Ze is geïnteresseerd in het therapeutische potentieel van kunst en de genezende kracht van sommige werken.

“À l’Ouest” is an autobiographical film retracing the filmmaker’s life, from her birth to her reconciliation with her father’s native Cameroon. This quest for reconciliation takes in all the key episodes of a life mixed between Africa and France. From the loss of bearings in youth, to the realization of the need to discover the missing part of her father’s culture, Violaine takes us along the roads of Cameroon, camera in hand, in a film that has all the elements of a magical healing object that can now be communicated through the medium of film.

Born of a Breton mother and a Bamiléké father, Violaine Le Fur grew up in the Paris suburbs. She studied art history and archaeology at the Michelet Institute in Paris. She began her artistic training at La Villa Arson (École Nationale Supérieure d’Art de Nice) and finished at La Cambre (École Nationale Supérieure des Arts Visuels de Bruxelles) in photography. As a filmmaker, visual artist, musician and curator, she organizes artistic events in Europe and on the African continent. She is interested in the therapeutic dimension of art and the healing powers of certain works.

Douvan Jou ka levé, Géssica Génés

(2017, 51’) Language: Haitian Creole Subtitles: English

Wat betekent het vandaag om Haïtiaan te zijn ? Hoe kunnen we stagnatie op ieder niveau van de samenleving tegengaan ? Wat is het dat de zielen van de mensen zo aantast ? Géssica Génés is geboren in een arme buurt. Op 31 jarige leeftijd is ze vandaag werkzaam als actrice en regisseur. Ze haalt inspiratie uit haar persoonlijke leven, getekend door haar moeder’s mentale stoornis en haar zoektocht naar haar identiteit, en geeft een frisse blik op haar vaderland en haar volk.

Géssica Génés is een Haïtiaanse actrice, zanger en regisseur. Na de aardbeving van 2010 is ze betrokken geraakt bij het herbouwen van haar land onder de UN, voor ze een beurs kreeg aan het Acting International in Parijs. Na haar studies ging ze terug naar Haïti waar ze haar eigen productiemaatschappij oprichtte, genaamd Ayizan

Production. In 2017 won haar film Douvan jou ka leve (The Day Will Rise) zeven prijzen. Haar eerste langspeelfilm, Freda, won 25 prijzen bij internationale festivals na een première op het festival van Cannes in 2021.

•

What does it mean to be Haitian today? How can we overcome stagnation at every level of Haitian society? What is this ‘disease of the soul’ that is eating away at this people? The filmmaker was born in a poor neighborhood. Today, at the age of 31, she is an actress and director. Drawing on her own personal journey, marked by her mother’s mental illness and her own quest for identity, she wants to offer a fresh take on her native island and its people.

Géssica Généus is a Haitian actress, singer and film director. In 2010, after the earthquake, she got involved in the reconstruction of her country, working for the United Nations, before obtaining a scholarship to study at Acting International in Paris. She then returned to Haiti and set up her own production company, Ayizan Production, to develop her own projects. In 2017, her film Douvan jou ka leve (The Day will Rise) won seven awards. Her first feature film, Freda, won 25 awards at international festivals, after premiering in official selection at the Cannes Festival in 2021.

18.01

18:00

Cette Maison, Myriam Charles

(73', 2022) Language: French - Subtitles: English

Bridgeport, 2008. Een tienermeisje wordt dood gevonden in haar slaapkamer. Terwijl alles wijst op zelfdoding, leest de autopsie anders. Tien jaar later onderzoeken de regisseur en de neef van de tiener de verleden en toekomstige oorzaken van deze misdaad. De film leest als een imaginaire biografie en onderzoekt de relatie tussen de veiligheid van je eigen leefomgeving en het geweld dat het in gevaar kan brengen.

Miryam Charles is een regisseur, producer en cinematograaf uit Montreal met Haïtiaanse afkomst. Haar debuutfilm Cette Maisin (Dit huis) kwam op première op

de Berlin International Film Festival (Forum) in 2022, en is sindsdien verschillende keren getoond op vele festivals, cinematheken en kunstinstituten over de hele wereld. Haar geprezen werk onderzoekt thema's in verband met ballingschap en het nalatenschap van kolonisatie.

•

Bridgeport, 2008. A teenage girl is found dead in her bedroom. While everything points to suicide, the autopsy report reveals something else. Ten years later, the director and cousin of the teenager looks into the past and future causes of this unsolved crime. Like an imagined biography, the film explores the relationship between the security of one's living space and the violence that can jeopardize it.

From Haitian descent, Miryam Charles is a director, producer and cinematographer living in Montreal. Her debut feature film Cette Maison (This House) premiered at the Berlin International Film Festival (Forum) in 2022, and has since screened at many festivals, cinematheques and arts institutions worldwide. Her award-winning work explores themes related to exile and the legacies of colonization.

15.02

18:00

Yoko Osha: Volume II (Hacerse Santo - Making Saint - Se Faire Saint), Lazara Rosell Albear

(2017, 50') Language: Spanish - Subtitles: English

Het tweede hoofdstuk van deze trilogie begon 14 jaar geleden door een intieme, performatieve, veelzijdige, zintuiglijke en subjectief zelfportret van een terugkeer naar de wereld van Santeria van Regla de Osha. Deze cult, ooit verboden door de overheid, heeft over de laatste twintig jaar uit alle wereldhoeken meer en meer volgers gekregen. De film versmelt gevonden 26 jaar oude Hi 8 beelden uit Benin en beelden van mobiele telefoons in een eclectisch stuk dat verschillende facetten van rituelen verweeft. Lazara Rosell Albear versmelt het verleden met de toekomst en het individu met het collectief. De soundtrack is volledig gemaakt uit opnames uit het veld van La Habana. *Yoko Osha* biedt een wervel van

ongeziene bewegingen die aangevuld worden met een live performance door de kunstenaar.

Lázara Rosell Albear is een Belgisch-Cubaanse kunstenaar. Ze is alumni van de Koninklijke Academie van Schone Kunsten, Gent, en medeoprichter van MahaWorks. Haar praktijk vermengt een verscheidenheid aan expressiemodes, waarin een combinatie van geluidsonderzoek, performance, film, grafiek en installatie gebruikt wordt. Ze speelt experimentele drums en percussie, trompet, shô en electronica. Transgressie, aanwezigheid, resonantie, vibratie, nieuwe werelden en poëzie zijn enkele van de sleutelwoorden die haar praktijk verbinden.

•

The second chapter of the trilogy started 14 years ago as an intimistic, performative, multilayered, sensorial, subjective self portrait of a return to the world of Santeria of Regla de Osha. The cult, which used to be forbidden by the government, has gained more and more followers from all corners of society in the past 20 years. The film merges different cinematic styles, using found Hi 8 footage from Benin 26 years ago and mobile phone imagery in an eclectic piece that interweaves different facets of the ceremonies. Lazara Rosell Albear merges the past with present and futures, the individual with the collective. The soundtrack is made entirely of field-recordings from La Habana. *Yoko Osha* offers a whirl of unseen sonic movement that will be extended with a live performance by the artist.

Lázara Rosell Albear is a Belgian-Cuban artist, graduate of the Royal Academy of Fine Arts, Ghent, Belgium and co-founder of the MahaWorks organization. Her practice blends a multiplicity of means of expression, combining sound research, performance, film, drawing and installation. She plays experimental drums and percussion, pocket trumpet, shô and electronics. Transgression, presence, resonance, vibrations, new worlds, poetry: these are the keywords of her unifying practice.

COLOFON

Curator: Sorana Munsya

Kunstenaars: Gaëlle Choisne, Lou Cocody-Valentina, Lungiswa Gqunta, Soñ Gweha, Mónica de Miranda, Godelive Kasangati Kabena, Michèle Magma, Ophélie Mac Coco, Zohra Opoku, Maria Muehombo (M I M I) en melissandre varin

Grafische vormgeving: Victor Verhelst

Vormgeving ontvangstruimtes: Victor Verhelst en Niels Raoul Boone (Nuts&Bolts)

Teksten: Sorana Munsya

Redactie: Jessica Meuleman, Sarina Bongaerts, Evangeline Habarurema

Scenografie: Samyra Moumouh

Productie: Jessica Meuleman en Karel Op 't Eynde

Opbouw en techniek: Lars Van Vlasselaer, Stephen Verstraete en Nacho Vargas

Coördinator: Steven Op de Beeck

Pers: Club Paradis

Met de steun van de Vlaamse Gemeenschap, Academie Mechelen, Erfgoedcel Mechelen, hotel 3 Paardekens, Irène Laub Gallery, Mariane Ibrahim Gallery en Whatiftheworld Gallery

Kunsthall Mechelen: Sarina Bongaerts, Evangeline Habarurema, Anny Huyghe, Jessica Meuleman, Steven Op de Beeck, Karel Op 't Eynde, Anne Van de Voorde, Nacho Vargas

Adviesraad Kunsthall Mechelen: Amina Iddrisu, Hans Martens, Herman Van Ingelgem, Klaartje Heiremans, Laura Herman, Moussa Don Pandzou, Pamela Peeters, Sarah Hendrickx en Sigrid Bosmans.

Bijzondere dank aan: de uitgenodigde kunstenaars, Black Archive (Sofia Dati, Maxime Jean-Baptiste, Stéphane Gérard, Eden Tinto Collins), Lazara Rosell Albear, Filmhuis Mechelen, Dice vertaling, Hizkia (Dieter Slos), MMK Frankfurt, Irène Laub Gallery, Mariane Ibrahim Gallery, Studio Mónica de Miranda, Whatiftheworld Gallery (Ashleigh McLean), PhlowX, Okapi catering, schepen Kristof Calvo, minister Caroline Genez, Steven Defoor, Joke Somers, Thomas de Ben, Plus-One Gallery, Laure Decock, Lennert Boonen, Jos De Backer, Kris Hubbaut, Hans Op de Beeck, Wilfried Vanderavert, Marike Aerts, Nelis van Rompaey, Sam De Wit, Tomas Schilders, Christel Mievis, Marjoleine de Moor, Herwig De Lannoy, Tineke Van Nieuwenhove, Karin Van Hees, Jonas Salen, Marijke Wienen, Karen Jacobs en actiegroep de Garagisten.

OVER KUNSTHAL MECHELEN

Kunsthal Mechelen is een genereus huis dat zich verspreidt over verschillende locaties doorheen Mechelen, zowel binnen als buiten. Als veelzijdig kunstenhuis biedt Kunsthal Mechelen een veilig onderkomen voor vele stemmen en gezichten. Wisselende constellaties van kunstenaars, curatoren, denkers en collectieven brengen het huis tot leven in een programma dat zich niet laat beperken tot één vast artistiek kader. In overleg met een adviesraad worden richtingen aangewezen en nieuwe en vertrouwde stemmen aangebracht: jong en ervaren, lokaal en internationaal, meer of minder professioneel. Ze worden fair verloond en met aandacht en zorg ondersteund.

Kunsthal Mechelen is open, beweeglijk, gemengd. Het programma is flexibel en ongebonden aan vooropgestelde formats. Het is gelaagd en doorbreekt verwachtingspatronen. Het is polyamoureuus en eigenzinnig; het beweegt en transformeert mee op de cadans van een veranderende maatschappij en kunstenveld. De werking wil kunst tonen die de wereld bevraagt, onderzoekt en verbeeldt in al haar complexiteit. Ze wil spannende, vernieuwende - en ook kritische - perspectieven brengen op leven en maatschappij, in dialoog met de stad en haar bewoners. Kunsthal Mechelen wil een gastvrije ontmoetingsruimte zijn met oog voor lokale ontwikkelingen.

Iedereen is welkom bij Kunsthal Mechelen. We staan open voor dialoog, reflectie en kritiek. Kunsthal Mechelen hoort graag van je, en gaat graag het gesprek aan.

Kunsthal Mechelen is a generous, open house for contemporary art. Operating without a central location, the Kunsthal's programme will unfold across various spaces throughout the city, including public space.

As a multi-faceted art house, Kunsthal Mechelen offers a haven to a myriad of voices and faces. Rotating formations of artists, curators, thinkers and collectives bring the house to life in a program that refuses to be confined to a singular artistic framework. In consultation with an advisory committee, orientations are redefined, welcoming both new and familiar voices—young and experienced, local and international, more and less established. Fair compensation, care and support are provided for all contributors.

Kunsthall Mechelen is open, agile, mixed. The program stands for flexibility, depth, and a departure from fixed formats, challenging established patterns of expectation. It is polyamorous and unpredictable; it moves and transforms to the cadence of a changing society and art field. The institution seeks to show art that questions, researches, and imagines the world in all of its complexity. It wants to bring compelling, innovative—yet also critical—perspectives on life and society, engaging in dialogue with the city and its inhabitants.

Kunsthall Mechelen aspires to be a hospitable meeting space with an eye on local development. All are invited at Kunsthall Mechelen. We encourage dialogue, reflection, and critique. Kunsthall Mechelen likes hearing from you, and would love to engage in conversation.

Kunsthall Mechelen
Onder den Toren 12
2800 Mechelen
015 29 40 10
kunsthall@mechelen.be
www.kunsthallmechelen.be

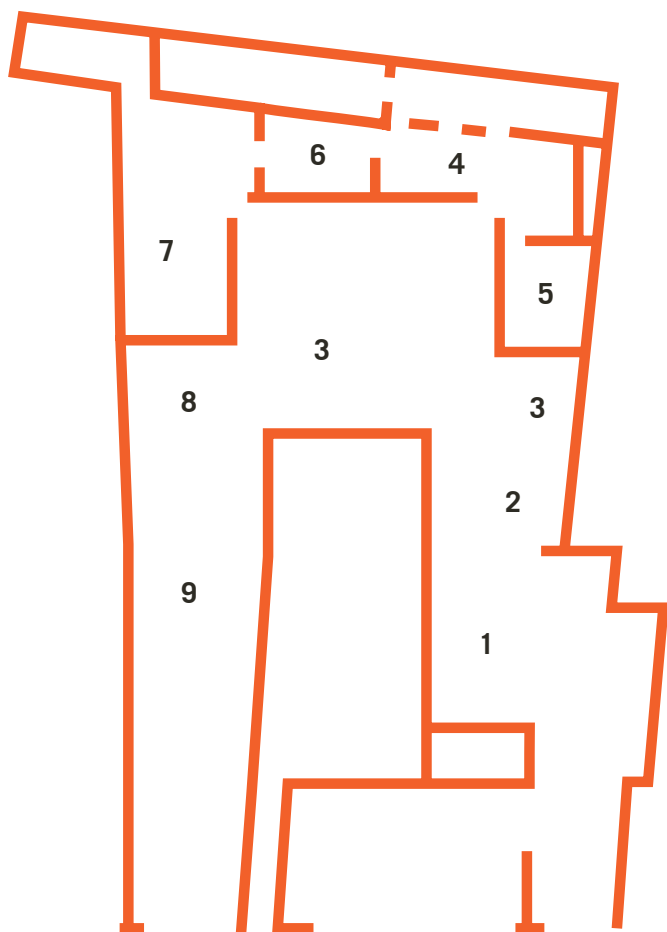
Met de steun van:

Vlaanderen
verbeelding werkt

LEGENDE

1. Interventie door Ophélie Mac Coco
2. Godelive Kasangati Kabena, *Made 5*
3. Mónica de Miranda, *As If the World has no West*
4. Zohra Opoku, *Give Me Back my Black Dolls*
5. Gaëlle Choisne, *My Creole Garden In Normandy*
6. Michèle Magema, *Tisseuse de ls entre marge et périphérie, je marche sur une ligne verte, là où les souvenirs murmurent aux paysages*
7. Soñ Gweha, *Das Safous pour les Bayam-Sellams*
8. Lou Cocody-Valentino, *Blennie, Underwaterscapes#3, Underwaterscapes#4*
9. Lungiswa Gqunta, *Tending to the Harvest of Dreams*

